

ક્રમાંક:મઉમશબ/સંશોધન/૨૦૨૩/૩૧૦૧ - ૩૧૬૬

ગુજરાત માધ્યમિક અને

ઉચ્ચતર માધ્યમિક શિક્ષણ બોર્ડ,

સેક્ટર-૧૦ બી, જૂના સચિવાલય પાસે,

ગાંધીનગર. તા.૨૧/૧૦/૨૦૨૩

પ્રતિ,

જિલ્લા શિક્ષણાધિકારીશ્રી,(તમામ)

ગુજરાત રાજ્ય.

વિષય:- સંસ્કૃત પાઠશાળાના પ્રથમા(ધોરણ-૧૦) અને મધ્યમા(ધોરણ-૧૨)ના પ્રશ્નપત્ર પરિરૂપ મોકલવા બાબત.

સંદર્ભ:-(૧)અત્રેની કચેરીના પત્ર ક્રમાંક:મઉમશબ/સંશોધન/૨૦૨૧/૧૩૩૩-૬૬ તા.૦૮/૦૧/૨૦૨૧

(૨) અત્રેની કચેરીની સિંગલ ફાઇલ પર મળેલ સરકારશ્રીની મંજૂરી.

(૩) અત્રેની કચેરીના પત્રક્રમાંક: મઉમશબ/સંશોધન/૨૦૨૩/૩૭૯૯-૩૮૦૫,

તા.૧૨/૧૦/૨૦૨૩

ઉપરોક્ત વિષય અન્વયે જણાવવાનું કે સંદર્ભ દર્શિત-૨ દર્શિત અત્રેની કચેરીની સિંગલ ફાઇલ પર મળેલ સરકારશ્રીની મંજૂરી અન્વયે સંસ્કૃત પાઠશાળાના તજજ્ઞશ્રીઓ દ્વારા પ્રથમા(ધોરણ-૧૦) અને મધ્યમા (ધોરણ-૧૨)ના ૩૦% હેતુલક્ષી અને ૭૦% વર્ણનાત્મક પ્રકારના પ્રશ્નો મુજબ પ્રશ્નપત્ર પરિરૂપ, ગુણભાર અને નમૂનાના પ્રશ્નપત્રો નીચે દર્શાવેલ વિષયોના તૈયાર કરવામાં આવેલ છે.

ક્રમ	વિષય	વિષય કોડ	ક્રમ	વિષય	વિષય કોડ
૧	અનિવાર્ય સંસ્કૃત વ્યાકરણમ્	૫૦૧	૧	અનિવાર્ય સંસ્કૃત વ્યાકરણમ્	૭૦૧
૨	અનિવાર્ય સંસ્કૃત કાવ્યમ્	૫૦૨	૨	અનિવાર્ય સંસ્કૃતમ્ (કાવ્યમ્)	૭૦૨
૩	સામાજિક વિજ્ઞાનમ્	૫૦૩	૩	સમાજશાસ્ત્રમ્	૭૦૩
૪	ગણિત	૫૦૪	૪	અંગ્રેજી (દ્વિતીય ભાષા)	૭૦૪
૫	વિજ્ઞાન	૫૦૫	૫	મુખ્યવિષય-સાહિત્ય-૧	૭૦૫
૬	અંગ્રેજી (દ્વિતીય ભાષા)	૫૦૬	૬	મુખ્યવિષય-સાહિત્ય-૨	૭૦૬
૭	પૌરોહિત્યમ્	૫૦૭	૭	મુખ્યવિષય-વ્યાકરણમ્-૧	૭૦૭
૮	કમ્પ્યુટર અધ્યયન	૫૦૮	૮	મુખ્યવિષય-વ્યાકરણમ્-	૭૦૮
૯	યોગ, સ્વાસ્થ્ય અને શારીરિક શિક્ષણ	૫૦૯	૯	મુખ્યવિષયવેદ--૧	૭૦૯
-	-	-	૧૦	મુખ્યવિષયવેદ--૨	૭૧૦
-	-	-	૧૧	મુખ્યવિષયઆયુર્વેદ--૧	૭૧૧
-	-	-	૧૨	મુખ્યવિષયઆયુર્વેદ--૨	૭૧૨
-	-	-	૧૩	મુખ્યવિષયદર્શનમ્--૧	૭૧૩
-	-	-	૧૪	મુખ્યવિષયદર્શનમ્--૨	૭૧૪
-	-	-	૧૫	મુખ્યવિષયજ્યોતિષ શાસ્ત્રમ્--૧	૭૧૫
-	-	-	૧૬	મુખ્યવિષયજ્યોતિષ શાસ્ત્રમ્--૨	૭૧૬
-	-	-	૧૭	પૌરોહિત્યમ્	૭૧૭
-	-	-	૧૮	કમ્પ્યુટર અધ્યયન	૭૧૮

P.T.O.

ઉપરોક્ત યાદીમાં સમાવિષ્ટ પ્રથમા(ધો-૧૦) અને મધ્યમા (ધો-૧૨)ના શૈક્ષણિક વર્ષ ૨૦૨૩-૨૪થી અમલી પ્રશ્નપત્ર પરિરૂપ, ગુણભાર અને નમૂનાના પ્રશ્નપત્રો આ સાથે મોકલવામાં આવે છે. ઉક્ત વિગતે આપના તાબા હેઠળની તમામ માધ્યમિક અને ઉચ્ચતર માધ્યમિક સંસ્કૃત પાઠશાળાઓને જાણ તેમજ અમલ સારું મોકલી આપવા જણાવવામાં આવે છે.

સચિવ

ગુજરાત માધ્યમિક અને
ઉચ્ચતર માધ્યમિક શિક્ષણ બોર્ડ,
ગાંધીનગર

બિડાણ-ઉપર મુજબ

નકલ સવિનય રવાના:

- માન.અધ્યક્ષશ્રી, ગુ.મા.અને ઉ.મા.શિક્ષણ બોર્ડ, ગાંધીનગર
- માન.સંયુક્ત નિયામકશ્રી, ગુ.મા.અને ઉ.મા.શિક્ષણ બોર્ડ, ગાંધીનગર

નકલ રવાના:

- નાયબ નિયામકશ્રી (પરીક્ષા, સામાન્ય પ્રવાહ, SSC), ગુ.મા.અને ઉ.મા. શિક્ષણ બોર્ડ, ગાંધીનગરને જાણ તેમજ જરૂરી કાર્યવાહી કરવા સારું.

ગુજરાત માધ્યમિક અને ઉચ્ચતર માધ્યમિક શિક્ષણ બોર્ડ,
ગાંધીનગર

પ્રથમા-૨ (ધોરણ-૧૦)

શૈક્ષણિક વર્ષ:2023-24

૩૦% હેતુલક્ષી અને ૭૦% વર્ણનાત્મક પ્રમાણેના પ્રશ્નપત્ર
પરિરૂપ, ગુણભાર અને નમૂનાના પ્રશ્નપત્રો

(અત્રેની કચેરીના તા.૧૨/૧૦/૨૦૨૩ના પરિપત્ર ક્રમાંક:મઉમશબ/સંશોધન/૨૦૨૩/૩૭૯૯-૩૮૦૫ અન્વયે)

ક્રમ	વિષય	વિષય કોડ	પેજ નં.
૧	અનિવાર્ય સંસ્કૃત વ્યાકરણમ્	૫૦૧	
૨	અનિવાર્ય સંસ્કૃત કાવ્યમ્	૫૦૨	
૩	સામાજિક વિજ્ઞાનમ્	૫૦૩	
૪	ગણિત	૫૦૪	
૫	વિજ્ઞાન	૫૦૫	
૬	અંગ્રેજી (દ્વિતીય ભાષા)	૫૦૬	
૭	પૌરોહિત્યમ્	૫૦૭	
૮	કમ્પ્યુટર અધ્યયન	૫૦૮	
૯	યોગ, સ્વાસ્થ્ય અને શારીરિક શિક્ષણ	૫૦૯	

गुजरातमाध्यमिक एवम् उच्चतरमाध्यमिक-शिक्षणबोर्ड, गान्धिनगरम्।

कक्षा- १० (प्रथमा -२)

प्रश्नपत्रम् - २

गुणाः - ८०

विषयः- अनिवार्यव्याकरणम् (५०१)

कालः - होरात्रयम्

विभागः	प्रश्नपत्रस्य प्रारूपम्	गुणाः
A	प्रश्न-०१. अधोलिखितेषु योग्यविकल्पं चित्वा उत्तराणि लिखत ।	05
	<ul style="list-style-type: none"> • पञ्च 05 बहुवैकल्पिकाः प्रश्नाः प्रष्टव्याः । • ABCD विकल्पाः प्रदेयाः । • प्रत्येकस्य उत्तरस्य एकः गुणः प्रदेयः । प्रश्न-०२ रूपसिद्धिं कुरुत ।	15
B	<ul style="list-style-type: none"> • ०१ अथवा ०१, ०२ अथवा ०२, ०३ अथवा ०३ एवं प्रकारेण विकल्पाः देयाः • प्रत्येकस्य उत्तरस्य 5 गुणाः । प्रश्न-०३. रिक्तस्थानं पूरयत ।	10
	<ul style="list-style-type: none"> • विकल्परहितानि १० रिक्तस्थानानि प्रदेयानि । • प्रत्येकस्य उत्तरस्य एकः गुणः प्रदेयः । प्रश्न-०४. A विभागः B विभागेन सह योजयत ।	10
	<ul style="list-style-type: none"> • विभाग द्वये समानाः विकल्पाः प्रदेयाः । • आहत्य 'अ'.तथा 'ब'. इत्थं संयोजन-कोष्टकद्वयं प्रष्टव्यम् । • प्रत्येकस्य उत्तरस्य एकः गुणः प्रदेयः । 	

<p>C</p>	<p>प्रश्न-०५. सूत्रपूर्ति कृत्वा वृत्योदाहरणार्थञ्च लिखत । (केचन पञ्च)</p> <ul style="list-style-type: none"> • सप्त 07 प्रश्नाः प्रष्टव्याः । • सप्तसु पञ्चप्रश्नानाम् उत्तराणि लेखनीयानि । • प्रत्येकस्य उत्तरस्य 3 गुणाः । <p>प्रश्न-०६. अधोलिखितानां प्रश्नानां योग्यविकल्पं चित्वा उत्तराणि लिखत ।</p> <ul style="list-style-type: none"> • पञ्च 05 बहुवैकल्पिकाः प्रश्नाः प्रष्टव्याः । • ABCD विकल्पाः प्रदेयाः । • प्रत्येकस्य उत्तरस्य एकः गुणः प्रदेयः । 	<p>15</p> <p>05</p>
<p>D</p>	<p>प्रश्न-०७. अधोलिखितानां प्रश्नानां द्वि-त्रिवाक्यैः उत्तराणि लिखत । (केचन पञ्च)</p> <ul style="list-style-type: none"> • सप्त 07 प्रश्नाः प्रष्टव्याः । • सप्तसु पञ्चप्रश्नानाम् उत्तराणि लेखनीयानि । • प्रत्येकस्य उत्तरस्य 2 गुणाः । <p>प्रश्न-०८. रिक्तस्थानं पूरयत ।</p> <ul style="list-style-type: none"> • विकल्पसहितानि १० रिक्तस्थानानि प्रदेयानि । • प्रत्येकस्य उत्तरस्य एकः गुणः प्रदेयः । 	<p>10</p> <p>10</p>

गुजरातमाध्यमिक एवम् उच्चतरमाध्यमिक-शिक्षणबोर्ड, गान्धिनगरम्

गुणभारयोजना

कक्षा-१० (प्रथमा -२)

अनिवार्यव्याकरणम् (५०१)

(१) पतञ्जलिपरिचयः	(०४)
(२) कर्तृवाच्यप्रयोगः	(०४)
(३) कर्मवाच्यप्रयोगः	(०४)
(४) भाववाच्यप्रयोगः	(०४)
(५) अजन्तस्त्रीलिङ्गप्रकरणम्	(०५)
(६) अजन्तनपुंसकलिङ्गप्रकरणम्	(०५)
(७) हलन्तपुंल्लिङ्गप्रकरणम्	(१२)
(८) हलन्तस्त्रीलिङ्गप्रकरणम्	(०४)
(९) हलन्तनपुंसकलिङ्गप्रकरणम्	(०४)
(१०) अव्ययप्रकरणम्	(०४)
(११) भ्वादिप्रकरणे परस्मैपदिनो धातवः	(१०)
(१२) भ्वादिप्रकरणे आत्मनेपदिनो धातवः	(१०)
(१३) भ्वादिप्रकरणे उभयपदिनो धातवः	(०६)
(१४) अमरकोशे मनुष्यवर्गः	(०४)

आदर्श प्रश्नपत्रम्- २०२३/२०२४

गुजरातमाध्यमिक एवम् उच्चतरमाध्यमिक-शिक्षणबोर्ड, गान्धिनगरम्।

कक्षा - १० (प्रथमा - २)

प्रश्नपत्रम् - २

गुणाः- ८०

विषयः - अनिवार्यव्याकरणम् (५०१) समयः-होरात्रयम्

विभागः - A

प्रश्नः - १ योग्यविकल्पं चित्वा उत्तरं लिखत ।

(०५)

१ कर्तरिवाक्ये कर्तृपदानुसारं भवति ।

Aकर्मपदम् B क्रियापदम् Cभावपदम् Dकर्तृपदम्

२ पाणिनिव्याकरणं उच्यते ।

Aत्रिमुनि B पञ्चमुनि Cद्विमुनि Dएन्द्रम्

३ महाभाष्यं केन विरचितम् ?

Aपाणिनि B पतञ्जलिः Cवरदराजः Dकात्यायनः

४ सामान्यतः धातवः भवन्ति ।

Aत्रिधा B एकधा Cद्विधा Dअनेकधा

५ कर्मणि वाक्ये कर्मपदं विभक्तौ भवति ।

Aद्वितीया B तृतीया Cप्रथमा Dपञ्चमी

प्रश्नः - २ पञ्चरूपाणां सिद्धिं कुरुत ।

(१५)

१ रमे, तिस्रः, द्वयोः रूपयोःसिद्धिं कुरुत। अथवा

१ जानानि, एधते, द्वयोः रूपयोःसिद्धिं कुरुत।

२ लिट्, विश्वौहः, द्वयोः रूपयोःसिद्धिं कुरुत। अथवा

- २ अनेन, अहम्, द्वयोः रूपयोःसिद्धिं कुरुत।
 ३ धुक्षु, अभूत्, द्वयोः रूपयोःसिद्धिं कुरुत। अथवा
 ३ बभूव, भवतु द्वयोः रूपयोःसिद्धिं कुरुत।

विभाग:- B

प्रश्न: - ३ रिक्तस्थानं पूरयत।

(१०)

- १ भाववाक्ये आत्मनेपदं ..... सूत्रेण भवति ।
 २ सकर्मकत्वं नाम .....।
 ३ भूधातोः भाववाक्ये ..... रूपं भवति ।
 ४ कर्तरि ..... यत्र ।
 ५ भाववाक्ये ..... न कर्तारम् ।
 ६ नागेश- मतानुसारं पतञ्जलेः मातुः नाम ..... आसीत् ।
 ७ यथोत्तर मुनीनां .....।
 ८ पुगन्तलघुपधस्य च ..... विधायकं सूत्रम् ।
 ९ सनादिप्रत्ययान्तानां ..... सूत्रेण धातुसंज्ञा भवति ।
 १० प्रसूः शब्दस्य ..... अर्थः वर्तते ।

प्रश्न: - ४ सव्ययोजनं कुरुत।

(१०)

१	A विभागः B विभागेन सह योजयत।
	संज्ञा सूत्रम्
	संप्रसारणं तिङ्शित्सार्वधातुकम्
	सर्वनामस्थान शेषात् कर्तरि परस्मैपदम्
	सार्वधातुक शि सर्वनामस्थानम्
	अभ्यासः इग्यणः सम्प्रसारणम्
	परस्मैपद पूर्वोऽभ्यासः

२

A विभागः B विभागेन सह योजयत ।

भवति	अनद्यतने लङ्
आतीत्	परोक्षे लिट्
सिषेध	वर्तमाने लट्
अभवत्	दादेर्धातोर्घः
धुक्	लुङ्

विभागः - C

प्रश्नः - ५ सूत्रपूर्तिं कृत्वा वृत्योदाहरणार्थं लिखत । (सप्तसु पञ्च)

(१५)

- १ लः कर्मणि च .....
- २ परस्मै .....
- ३ इजादेश्च .....
- ४ अयामन्ता .....
- ५ वचिस्वपि .....
- ६ सहिवहो .....
- ७ नेर्गदन्द् .....

प्रश्नः - ६ योग्यविकल्पं चित्वा उत्तरं लिखत ।

(०५)

१ कर्मणि वाक्ये द्वितीयाविभक्तौ भवति ।

Aकर्ता B कर्म Cकरण Dक्रिया

२ भाववाक्ये कस्य प्रधानता भवति ।

Aकर्मणः B करणस्य Cक्रियायाः Dकर्तुः

३ भाववाक्ये कर्तृपदं विभक्तौ भवति ।

Aप्रथमा B पञ्चमी Cद्वितीया Dतृतीया

४ सर्वाशब्दस्य चतुर्थी-एकवचने किं रूपं भवति ?

Aसर्व B सर्वायै Cसर्वस्यै Dसर्वस्मै

५ अतोऽम् इति सूत्रेण आदेशो भवति ।

Aअम् B सु Cनुम् Dशप्

विभाग: - D

प्रश्न: - ७ द्वित्रिवाक्यैः उत्तरं लिखत । (सप्तसु पञ्च) (१०)

- १ कन्या कुमारी .....श्लोकपूर्तिं विधाय अर्थं लिखतु ।
- २ दम्पती जम्पती..... श्लोकपूर्तिं विधाय अर्थं लिखतु ।
- ३ एधधातोः लकारत्रयं लिखत ।
- ४ युष्मद् शब्दस्य रूपाणि लिखतु ।
- ५ गम्लृधातोः लकारत्रयं लिखत ।
- ६ अकर्मकत्वं नाम किम् ?
- ७ परस्मै पदानामिति सूत्रार्थं लिखतु ।

प्रश्न: - ८ योग्यविकल्पं चित्वा रिक्तस्थानं पूरयत । (१०)

- १ इह .....यजयामः । (पाटलिपुत्रम् पुष्यमित्रम्)
- २ ग्रामे ग्रामे ..... कलापकं च प्रोच्यते । (शाकलम्, काठकम्)
- ३ प्रच्छधातुः ..... अस्ति । (द्विकर्मकः, अकर्मकः)
- ४ सरसि ..... तरन्ति । (हसं, हंसाः)
- ५ रामेण ..... । (खाद्यते, खादति)
- ६ स्वसाशब्दस्य अर्थः .....।(पुत्री, माता)
- ७ .....जगन्माता वर्तते । अष्टाध्यायी, कौमुदी
- ८ भृञ्-भरणे धातोः लिट् लकारे ..... रूपं भवति ।(बभारे, बभे)
- ९ षढोः कः सि सूत्रेण ..... भवति ।(ककारः, ढकारः)
- १० प्लायते इत्यत्र धातुः ..... वर्तते ।(प्ला, अय्)

गुजरात माध्यमिक एवम् उच्चतरमाध्यमिक-शिक्षणबोर्ड, गान्धीनगरम्

कक्षा- प्रथमा -२ (Std 10th)

प्रश्नपत्रम्-१

गुणाः- ८०

विषय कोड :- 502

विषयः- काव्यम्

कालः होरात्रयम्।

वर्षम्:-203-24

प्रश्नपत्रस्य प्रारूपम्	गुणाः
SECTION - A	
प्रश्न-०१. अधोलिखितेषु योग्यविकल्पं चित्वा उत्तराणि लिखत । <ul style="list-style-type: none"> • पञ्च 05 बहुवैकल्पिकाः प्रश्नाः प्रष्टव्याः । • ABCD विकल्पाः प्रदेयाः । • प्रत्येकस्य उत्तरस्य एकः गुणः प्रदेयः ।	05
प्रश्न-०२. अधोलिखितानां प्रश्नानां विस्तरेण उत्तरं लिखत । <ul style="list-style-type: none"> • ०१ अथवा ०१, ०२ अथवा ०२, ०३ अथवा ०३ एवं प्रकारेण विकल्पाः देयाः । • प्रत्येकस्य उत्तरस्य 5 गुणाः ।	15
SECTION - B	
प्रश्न-०३. रिक्तस्थानं पूरयत । <ul style="list-style-type: none"> • विकल्परहितानि १० रिक्तस्थानानि प्रदेयानि । • प्रत्येकस्य उत्तरस्य एकः गुणः प्रदेयः ।	10
प्रश्न-०४. A विभागं B विभागेन सह योजयत । <ul style="list-style-type: none"> • विभाग द्वये समानाः विकल्पाः प्रदेयाः । • आहत्य 'अ'. तथा 'ब'. इत्थं संयोजन-कोष्टकद्वयं प्रष्टव्यम् । • 'अ' संयोजने आदितः सप्त प्रकरणेषु कोष्टकनिर्माणं कर्तव्यम् । • 'ब' संयोजने अष्टमप्रकरणतः अन्तिमं यावत् कोष्टकनिर्माणं कर्तव्यम् । • प्रत्येकस्य उत्तरस्य एकः गुणः प्रदेयः ।	10
SECTION - C	
प्रश्न-०५ अधोलिखितानां प्रश्नानां द्वि-त्रिवाक्यैः उत्तराणि लिखत । (केचन पञ्च) <ul style="list-style-type: none"> • सप्त 07 प्रश्नाः प्रष्टव्याः । • सप्तसु पञ्चप्रश्नानाम् उत्तराणि लेखनीयानि । • प्रत्येकस्य उत्तरस्य 3 गुणाः ।	15
प्रश्न-०६. अधोलिखितानां प्रश्नानां योग्यविकल्पं चित्वा उत्तराणि लिखत । <ul style="list-style-type: none"> • पञ्च 05 बहुवैकल्पिकाः प्रश्नाः प्रष्टव्याः । • ABCD विकल्पाः प्रदेयाः । • प्रत्येकस्य उत्तरस्य एकः गुणः प्रदेयः ।	05
SECTION - D	
प्रश्न-०७. अधोलिखितानां प्रश्नानां लघूत्तराणि यच्छत । (केचन पञ्च) <ul style="list-style-type: none"> • सप्त 07 प्रश्नाः प्रष्टव्याः । • सप्तसु पञ्चप्रश्नानाम् उत्तराणि लेखनीयानि । • प्रत्येकस्य उत्तरस्य 2 गुणाः ।	10
प्रश्न-०८. रिक्तस्थानं पूरयत ।	

<ul style="list-style-type: none"> • विकल्परहितानि १० रिक्तस्थानानि प्रदेयानि । • प्रत्येकस्य उत्तरस्य एकः गुणः प्रदेयः ।	10
--	----

गुजरातमाध्यमिक एवम् उच्चतरमाध्यमिक-शिक्षणबोर्ड, गान्धीनगरम्

कक्षा- प्रथमा -२ (Std 10th)

प्रश्नपत्रम्-१

गुणाः- ८०

विषय कोड :- 502

विषयः- काव्यम्

कालः होरात्रयम्

गुणभारनिर्माणम्

पाठक्रमः	पाठनाम	गुणभारः
१	वैदिकस्तवनम्	४
२	रोचते यदि मे सख्यम्	४
३	त्रैविध्यम्	५
४	विशेशको यावदयं न शुष्कः	४
५	अजविलापः	४
६	अन्योक्तयः	५
७	दत्तात्रेयस्य गुरवः	५
८	किञ्चित् हसामः	४
९	सूक्तयः	५
१०	गुरोरनुशासनम्	४
११	यमनचिकेतसोः संवादः	५
१२	कस्येयं भार्या भवितुमर्हति	४
१३	कपिञ्जलकृतोपदेशः	४
१४	दानस्य फलमुत्तमम्	५
१५	गुरुशिष्ययोः संवादः	४
१६	लौकिकन्यायाः	४
१७	छन्दांसि	५
१८	पत्रलेखनम्	५
	आहत्य	८०

आदर्श प्रश्नपत्रम् वर्षम् 2023-24

गुजरातमाध्यमिक एवम् उच्चतरमाध्यमिक-शिक्षणबोर्ड, गान्धीनगरम्

कक्षा- प्रथमा -२ (Std 10th)

प्रश्नपत्रम्-१

गुणाः- 80

विषय कोड :- 502

विषयः- काव्यम्

कालः होरात्रयम्

SACTION - A

प्रश्न-०१. अधोलिखितेषु योग्यविकल्पं चित्वा उत्तराणि लिखत ।

05

१. सत्यस्य मुखं केन पात्रेण अपिहितम् अस्ति ?
(A) लोहेन (B) हिरण्मयेन (C) रजतेन (D) कांस्येन
२. सख्यार्थं केन बाहुः प्रसारितः ?
(A) सुग्रीवेण (B) रामेण (C) वायुपुत्रेण (D) वालिना
३. श्रद्धा कतिविधा भवन्ति ?
(A) त्रिविधा (B) पञ्चविधा (C) द्विविधा (D) चतुर्विधा
४. सहजां धीरतां विहाय कः विललाप ?
(A) अजः (B) चन्द्रः (C) बुद्धः (D) नरः
५. नक्षत्रराजः कः वर्तते ?
(A) मण्डूकः (B) पुष्यः (C) चन्द्रः (D) दिवसः

प्रश्न-०२. अधोलिखितानां प्रश्नानां विस्तरेण उत्तरं लिखत ।

15

१. "यस्य देवे परा भक्तिः" इति मन्त्रस्य मुख्यभावः वर्णयत ।
अथवा
१. तमोयुक्त-आहारस्य वर्णनं कुरुत ।
२. नन्दस्य गुरु दर्शनाय गमनं वर्णयत ।
अथवा
२. विद्यालये प्रवेशं प्राप्तुं प्रधानाचार्यं प्रति आवेदनपत्रं लिखत ।
३. "वासः प्रधानं खलु योग्यतायाः" इत्यस्य तात्पर्यं लिखत ।
अथवा
३. सत्सङ्गतेः महत्त्वं ज्ञापयत ।

SACTION - B

प्रश्न-०३. अधोप्रदत्तानि रिक्तस्थानानि पूरयत ।

10

१. ....न बिभेति कुतश्चन ।
२. सुग्रीवेण सह .....वैरं कृतम् ।
३. श्रद्धा विरहितं यज्ञः ..... परिचक्षते ।
४. ईश्वरेच्छया ..... अपि अमृतं भवेत् ।
५. खगेषु एकः एव मानी .....अस्ति ।
६. दत्तात्रेयस्य .....गुरवः आसन् ।
७. कृपणेन समः ..... न भूतो न भविष्यति ।

८. आचारहीनं न पुनन्ति .....।
 ९. .... अन्तेवासिनम् उपदिशति ।
 १०. श्रीमद्भगवद्गीता.....मुखारविन्दात् निर्गतोपदेशः ।

प्रश्न-०४. प्रदत्तसुचनानुसारं कुरुत ।

(अ.) A विभागं B विभागेन सह योजयत ।

05

A		B
१. उत्तिष्ठत	-	लक्ष्यम्
२. धारा	-	पथः
३. शरवत्	-	निशिता
४. प्रणवः	-	जाग्रत
५. दुर्गम्	-	धनुः

(ब.) A विभागं B विभागेन सह योजयत ।

05

A		B
१. वेदमनूच्यार्यः	-	तानि त्वयोपस्थानि
२. श्रद्धया देयम्	-	तथा ते तत्र वर्तेथा
३. देवपितृकार्यार्थम्	-	अश्रद्धयाऽदेयम्
४. यथा ते तत्र वर्तेरन्	-	अन्तेवासिनमनुशास्ति
५. यान्यस्माकं सुचरितानि	-	न प्रमदितव्यम्

SECTION - C

प्रश्न-०५. अधोलिखितानां प्रश्नानां द्वि-त्रिवाक्यैः उत्तराणि लिखत । (केचन पञ्च)

15

१. विद्वान् किं कृत्वा न तपति ?
२. सुग्रीवः कथं भयार्तः आसीत् ?
३. राजसिनः आहारस्य के गुणाः ?
४. अन्योक्तिः अर्थात् किम् ?
५. जलं प्रकृतितः कीदृशं भवति ?
६. भाग्यविधाता शेषनागाय कर्णो किमर्थं न दत्तवान् ?
७. कीदृशानि वचनानि खलु दुर्लभानि भवन्ति ?

प्रश्न-०६. अधोलिखितानां प्रश्नानां योग्यविकल्पं चित्वा उत्तराणि लिखत ।

05

१. अन्योक्तिः कीदृशः अलङ्कारः अस्ति ?
 (A) गुणालङ्कारः (B) रीत्यलङ्कारः (C) शब्दालङ्कारः (D) अर्थालङ्कारः
२. कृष्णद्वैपायनः कस्य नामास्ति ?
 (A) कृष्णस्य (B) रामस्य (C) व्यासस्य (D) द्विपस्य
३. 'नभ'शब्दस्य कः अर्थः ?
 (A) वायुः (B) आकाशम् (C) पर्वतः (D) नदी
४. साधूनां वैभवं किम् ?
 (A) शिलम् (B) धैर्यम् (C) ज्ञानम् (D) सत्यम्
५. छन्दः कस्य पादौ ?
 (A) वेदस्य (B) पुराणस्य (C) देवस्य (D) रामायणस्य

SECTION - D

प्रश्न-०७ अधोलिखितानां प्रश्नानां लघूत्तराणि यच्छत । (केचन पञ्च)

10

१. कस्मै कीदृशं च धनम् आहरेत ?
२. कीदृशाः जनाः कीदृशीं श्रद्धां सेवन्ते ?
३. त्रयाणां ब्रह्मणानां मध्ये कः विवादः जातः ?
४. कपिञ्जलस्य मतेन कः मनुष्यः नास्ति ?
५. दानस्य षडङ्गानि लिखित्वा परिचयं लिखत ?
६. परोक्षे कार्यहन्तारम्.....। इति श्लोकं पूरयत ।
७. मन्दाक्रान्तायाः लक्षणं लिखत ।

प्रश्न-०८. कोष्टकप्रदत्तेभ्यः विकल्पेभ्यः योग्यविकल्पं चित्वा रिक्तस्थानानि पूरयत ।

10

१. अन्योक्तेः अपरं नामधेयम् .....अस्ति । (अप्रस्तुतप्रसंशा, प्रयुक्तिः)
२. ....गौरवाय । (न्यूनता, पूर्णता)
३. ....प्रमादं न कुर्यात् । (स्वाध्याये, शयने)
४. स्वर्गे लोके किञ्चन.....नास्ति (भयम्, धनम्)
५. विप्रस्य गेहे .....नाम्नी कन्यका आसीत् ।(मन्दारवती, कलावती)
६. ....अभिरुचिः नास्ति । (तपसि, भोगे)
७. संक्रान्तौ व्यतिपाते च दत्तं भवति .....। (नष्टम्, चाक्षयम्)
८. .... साहित्यभण्डारः विपुलः वर्तते । (संस्कृतभाषायाः, आङ्ग्लभाषायाः)
९. अतिपरिचयात् .....जायते (अपमानं, सम्मानं)
१०. वृत्तरत्नाकरग्रन्थस्य रचयिता .....अस्ति । (महाकविकालिदासः, आचार्य-केदारभट्टः)

***

गुजरातमाध्यमिक एवम् उच्चतरमाध्यमिक-शिक्षणबोर्ड, गान्धीनगरम्

५
५

कक्षा- प्रथमा -२ (Std 10th)

प्रश्नपत्रम्-३

गुणाः- ८०

विषय कोड :- 503

विषयः- सामाजिकविज्ञानम्

कालः होरात्रयम्

विभागः	प्रश्नपत्रस्य प्रारूपम्	गुणाः
A	प्रश्न-०१. अधोलिखितेषु योग्यविकल्पं चित्वा उत्तराणि लिखत । <ul style="list-style-type: none"> • पञ्च 05 बहुवैकल्पिकाः प्रश्नाः प्रष्टव्याः । • ABCD विकल्पाः प्रदेयाः । • प्रत्येकस्य उत्तरस्य एकः गुणः प्रदेयः । 	05
	प्रश्न-०२. अधोलिखितानां प्रश्नानां विस्तरेण उत्तरं लिखत । <ul style="list-style-type: none"> • ०१ अथवा ०१, ०२ अथवा ०२, ०३ अथवा ०३ एवं प्रकारेण विकल्पाः देयाः । • प्रत्येकस्य उत्तरस्य 5 गुणाः । 	15
B	प्रश्न-०३. रिक्तस्थानं पूरयत । <ul style="list-style-type: none"> • विकल्परहितानि १० रिक्तस्थानानि प्रदेयानि । • प्रत्येकस्य उत्तरस्य एकः गुणः प्रदेयः । 	10
	प्रश्न-०४. A विभागः B विभागेन सह योजयत । <ul style="list-style-type: none"> • विभाग द्वये समानाः विकल्पाः प्रदेयाः । • आहत्य 'अ'. तथा 'ब'. इत्थं संयोजन-कोष्टकद्वयं प्रष्टव्यम् । • 'अ' संयोजने आदितः सप्त प्रकरणेषु कोष्टकनिर्माणं कर्तव्यम् । • 'ब' संयोजने अष्टमप्रकरणतः अन्तिमं यावत् कोष्टकनिर्माणं कर्तव्यम् । • प्रत्येकस्य उत्तरस्य एकः गुणः प्रदेयः । 	10
C	प्रश्न-०५. अधोलिखितानां प्रश्नानां लघूत्तराणि यच्छत । (केचन पञ्च) <ul style="list-style-type: none"> • सप्त 07 प्रश्नाः प्रष्टव्याः । • सप्तसु पञ्चप्रश्नानाम् उत्तराणि लेखनीयानि । • प्रत्येकस्य उत्तरस्य 3 गुणाः । 	15
	प्रश्न-०६. अधोलिखितानां प्रश्नानां योग्यविकल्पं चित्वा उत्तराणि लिखत । <ul style="list-style-type: none"> • पञ्च 05 बहुवैकल्पिकाः प्रश्नाः प्रष्टव्याः । • ABCD विकल्पाः प्रदेयाः । • प्रत्येकस्य उत्तरस्य एकः गुणः प्रदेयः । 	05
D	प्रश्न-०७. अधोलिखितानां प्रश्नानां द्वि-त्रिवाक्यैः उत्तराणि लिखत । (केचन पञ्च) <ul style="list-style-type: none"> • सप्त 07 प्रश्नाः प्रष्टव्याः । • सप्तसु पञ्चप्रश्नानाम् उत्तराणि लेखनीयानि । • प्रत्येकस्य उत्तरस्य 2 गुणाः । 	10
	प्रश्न-०८. रिक्तस्थानं पूरयत । <ul style="list-style-type: none"> • त्रयो विकल्पाः प्रदेयाः १० रिक्तस्थानानि प्रदेयानि । • प्रत्येकस्य उत्तरस्य एकः गुणः प्रदेयः । 	10

गुजरातमाध्यमिक एवम् उच्चतरमाध्यमिक-शिक्षणबोर्ड, गान्धीनगरम्

कक्षा- प्रथमा -२ (Std 10th)

प्रश्नपत्रम्-३

गुणाः- ८०

विषय कोड :- 503

विषयः- सामाजिकविज्ञानम्
गुणभारनिर्माणम्

कालः होरात्रयम्

पाठक्रमः	पाठनाम	गुणभारः
१	वैदिकसूक्तपरिचयः	६
२	वैदिकसाहित्यम्	५
३	द्वादशज्योतिर्लिङ्गानि	५
४	अस्माकम् आचार्याः	६
५	भारतस्य क्रान्तिवीराः	५
६	गुजरातस्य राजानः	५
७	धारासभा	५
८	मानवसंसाधनम्	५
९	अस्माकमधिकाराः कर्तव्यानि च	५
१०	पृथ्वी	५
११	समुद्राः	५
१२	भारतस्य नद्यः	५
१३	गुजरातस्य वनानि	५
१४	भारतस्य अर्थव्यवस्था	४
१५	भारतीय - आपणतन्त्रम्	४
१६	भारतीयोद्योगाः	५
	आहत्य	८०

कक्षा- प्रथमा -२ (Std 10th)

प्रश्नपत्रम्-३

गुणाः- ८०

विषय कोड :- 503

विषयः- सामाजिकविज्ञानम्

कालः होरात्रयम्

विभागः- A

प्रश्न-०१. अधोलिखितेषु योग्यविकल्पं चित्वा उत्तराणि लिखत ।

05

(१) देव्याः अर्चने कस्य सूक्तस्य प्राधान्यं वर्तते ?

(A) श्रीसूक्तस्य (B) पुरुषसूक्तस्य (C) नारायणसूक्तस्य (D) अग्निसूक्तस्य

(२) ऋग्वेदे कति मन्त्राः सन्ति ?

(A) १०४८० (B) १०५८० (C) १०१७० (D) १०००

(३) भारतीयसनातनसंस्कृत्यां कस्य महत्त्वम् अत्यधिकं वर्तते ?

(A) ज्ञानस्य (B) योगस्य (C) पर्वतस्य (D) ध्यानस्य

(४) सौरमण्डलस्य तृतीयः ग्रहः कः ?

(A) पृथ्वी (B) सूर्यः (C) चन्द्रः (D) शुक्रः

(५) मध्वाचार्यः कस्य शास्त्रस्य प्रवर्तकः आसीत् ?

(A) वेदान्त (B) धर्म (C) वेद (D) व्याकरण

प्रश्न-०२. अधोलिखितानां प्रश्नानां विस्तरेण उत्तरं लिखत ।

15

(१) जनगणनाविषये लिखतु ।

अथवा

(१) धारासभायाः बन्धारणं वर्णयत ।

(२) हिन्दमहासागरस्य स्वरूपं वर्णयत ।

अथवा

(२) महासागरस्य स्वरूपं वर्णयत ।

(३) ओंकारेश्वरस्य इतिहासं प्रतिपादयत ।

अथवा

(३) मैनपुरिकाण्डस्य स्वरूपं वर्णयत ।

प्रश्न-०३. रिक्तस्थानं पूरयत ।

10

- (१) पुरुषसुक्ते -----मन्त्राः सन्ति ।
- (२) वेदाः मुख्यतया -----विभागेषु विभक्ताः सन्ति ।
- (३) -----लिङ्गानि सन्ति ।
- (४) अथर्ववेदे -----काण्डानि सन्ति ।
- (५) शङ्कराचार्यस्य जन्मः -----प्रान्ते अभवत् ।
- (६) केदारनाथः -----राज्ये अस्ति ।
- (७) ओङ्कारेश्वरः -----नदीतीरे विराजते ।
- (८) -----प्रजा राजा भवति ।
- (९) भगतसिंहस्य जन्मः -----ईस्वीयाब्दे अभवत् ।
- (१०) संविधानेन नागरिकेभ्यः -----स्वतन्त्रताधिकारः प्रदत्ताः ।

प्रश्न-०४. (अ) A विभागः B विभागेन सह योजयत ।

05

अ	ब
१ ऋग्वेद	आरण्यकग्रन्थानां महत्वम्
२ यजुर्वेदः	७३६ सूक्तानि
३ सामवेदः	१०५८० मन्त्राः
४ अथर्ववेदः	१८७५ मन्त्राः
५ कृष्णद्वैपायनः	१६७५ मन्त्राः

(ब) A विभागः B विभागेन सह योजयत ।

05

अ	ब
१ प्रशान्तमहासागरः	Arctic Ocean
२ अन्धमहासागरः	Antarctic Ocean
३ हिन्दमहासागरः	Pacific Ocean
४ दक्षिणध्रुवीयमहासागरः	Indian Ocean
५ उत्तरध्रुवीयमहासागरः	Atlantic Ocean

विभाग:- C

प्रश्न-०५. अधोलिखितानां प्रश्नानां लघूत्तराणि यच्छत । (केचन पञ्च)

15

- (१) धारासभा अर्थात् किम् ?
- (२) यमुनायाः तटे कानि नगराणि विकसितानि सन्ति ?
- (३) कर्तव्यानां हेतुः कः अस्ति ?
- (४) को नाम वेदः ?
- (५) मिश्रिता अर्थव्यवस्था कीदृशी वर्तते ?

(६) केषाम् उपयोगाय समानतया अधिकारः वर्तते ?

(७) नर्मदायाः जलबन्धेन कानि राज्यानि लाभं प्राप्नुवन्ति ?

प्रश्न-०६. अधोलिखितानां प्रश्नानां योग्यविकल्पं चित्वा उत्तराणि लिखत ।

05

(१) नारायणसुक्ते कति मन्त्राः सन्ति ।

(A) ५ (B) ६ (C) ७ (D) १०

(२) कति वर्षीयः वासुदेवः सन्यासं स्वीकृतवान् ।

(A) द्वादश (B) एकादश (C) पञ्चदश (D) पञ्च

(३) यजुर्वेदस्य कस्मिन् अध्याये अग्निसूक्तं वर्तते ।

(A) २७ (B) २८ (C) २९ (D) ३०

(४) अथर्ववेदे कति काण्डानि सन्ति ।

(A) २२ (B) २५ (C) २० (D) २१

(५) कस्मिन् पुराणे पृथिव्याः विषये ज्ञानं प्राप्यते ।

(A) भागवते (B) वराहे (C) शिव (D) गरुड

विभाग:- D

प्रश्न-०७. अधोलिखितानां प्रश्नानां द्वि-त्रिवाक्यैः उत्तराणि लिखत । (केचन पञ्च)

10

(१) किं नाम वेदः ?

(२) सामवेदस्य कोऽर्थः ?

(३) शनिः सूर्यस्य परिक्रमणाय कियन्तं कालं स्वीकरोति ?

(४) केषां जीवने महासागरस्य महत्त्वपूर्णः उपयोगः क्रियते ?

(५) गुजरातराज्ये वनमहोत्सवः कदा आयोज्यते ?

(६) जलप्रदूषणनिवारणाय उपायाः कैः करणीया ?

(७) वृत्तेः सर्जनं कथं भवेत् ?

प्रश्न-०८. रिक्तस्थानं पूरयत ।

10

(१) उत्तरप्रदेशे -----धारासभास्थानानि सन्ति ।

[४०३ , ४०५ , ४००]

(२) भारतदेशे .....शासनं प्रचलति ।

[सर्वकारस्य , राष्ट्रभक्तेः , विधेः]

(३) .....ग्रहस्य वर्णः रक्तः अस्ति ।

[मङ्गल , बुध , गुरु]

(४) हिन्दमहासागरः .....इति नाम्ना प्रसिद्धः वर्तते ।

[रत्नाकरः, जलाकरः, मत्स्याकरः]

(५) अमरकण्टकसरोवरः .....नद्याः उद्गमस्थानं वर्तते ।

[नर्मदा, तापी, गोदावरी]

(६) पाणिया अभयारण्यं .....जनपदे समागच्छति ।

[अमरेली, पोरबंदरः, जुनागढः]

(७) नर्मदाजनपदस्य .....प्रतिशतं भूभागः वनाच्छादितः वर्तते ।

[४०%, ५०%, ६०%]

(८) केन्द्रराज्ययोः अप्रत्यक्षकराणां समावेशः .....मध्ये भवति ।

[UAT, GST, SVAT]

(९) प्रादेशिकापणस्य कार्यक्षेत्रं .....भवति ।

[ग्रामः, राज्यम्, राष्ट्रम्]

(१०) वृत्तिप्राप्त्यर्थं .....प्रयत्नशिलाः भवन्ति ।

[विप्राः, छात्राः, जनाः]

५

ગુજરાત માધ્યમિક અને ઉચ્ચતર માધ્યમિક શિક્ષણ બોર્ડ, ગાંધીનગર

ધો.-10 (પ્રથમા-0૨)

પ્રશ્નપત્ર-04

કુલગુણ-80

વિષય કોડ- 504

વિષય-ગણિત

સમય: 03 કલાક

વાર્ષિક પરીક્ષાનું પ્રારૂપ (80 ગુણ લેખિત 20 ગુણ ઇન્ટરનલ પ્રમાણે)

વિભાગ	પ્રશ્નપત્ર પ્રારૂપ	ગુણ
A	પ્રશ્ન-01 બહુ વિકલ્પીય પ્રશ્નોના ઉત્તર આપો. <ul style="list-style-type: none"> 05 બહુ વિકલ્પીય પ્રશ્નો પૂછવાના રહેશે. જવાબ માટે A,B,C,D ચાર વિકલ્પો આપવા. પ્રત્યેક સાચા ઉત્તરનો એક ગુણ રહેશે. 	05
	પ્રશ્ન-02 નીચે આપેલ પ્રશ્નોના વિસ્તૃતમાં ઉત્તર આપો. <ul style="list-style-type: none"> ગણતરી કરીને જવાબ આપી શકાય તેવા મોટા દાખલા અથવા આકૃતિ પૂછવાની રહેશે. 01 અથવા 01, 02 અથવા 02, 03 અથવા 03 એમ ઓપ્શન આપવા. પ્રત્યેક સાચા ઉત્તરના મહત્તમ 05 ગુણ રહેશે. 	15
B	પ્રશ્ન-03 નીચે આપેલી ખાલી જગ્યાઓ પૂરો. <ul style="list-style-type: none"> 10 ખાલી જગ્યા પૂછવાની રહેશે. ખાલી જગ્યાઓમાં ઉત્તરના વિકલ્પ આપવા નહીં. પ્રત્યેક સાચા ઉત્તરનો એક ગુણ રહેશે. 	10
	પ્રશ્ન-04 'અ' વિભાગને 'બ' વિભાગ સાથે જોડો. <ul style="list-style-type: none"> બંને વિભાગમાં સરખા વિકલ્પો આપવાના રહેશે. કુલ: A અને B એમ કુલ 02 જોડકાં પૂછવાના રહેશે. બંનેમાં પાંચ-પાંચ વિગતો પૂછવી. A જોડકામાં પ્રકરણ 01 થી 07 માંથી જોડકાં પૂછવાના રહેશે. B જોડકામાં પ્રકરણ 08 થી 14 માંથી જોડકાં પૂછવાના રહેશે. પ્રત્યેક સાચા ઉત્તરનો એક ગુણ રહેશે. 	10
C	પ્રશ્ન-05 નીચે આપેલા પ્રશ્નો ના ટૂંકમાં જવાબ આપો. (કોઈપણ 05) <ul style="list-style-type: none"> 07 પ્રશ્નો અથવા નાના દાખલા પૂછી શકાશે. 07 માંથી કોઈ પણ 05 ના ઉત્તર આપવાનો રહેશે. પ્રત્યેક સાચા ઉત્તરના મહત્તમ 03 ગુણ રહેશે. 	15
	પ્રશ્ન-06 બહુ વિકલ્પીય પ્રશ્નોના ઉત્તર આપો. <ul style="list-style-type: none"> 05 બહુ વિકલ્પીય પ્રશ્નો પૂછવાના રહેશે. જવાબ માટે A,B,C,D ચાર વિકલ્પો આપવા. પ્રત્યેક સાચા ઉત્તરનો એક ગુણ રહેશે. 	05

D	પ્રશ્ન-07 બે-ત્રણ વાક્યોમાં પ્રશ્નોના જવાબ આપો. (કોઈપણ 05) <ul style="list-style-type: none"> • 07 પ્રશ્નો પૂછવાના રહેશે. તેમાંથી કોઈપણ 05 ના ઉત્તર આપવાના રહેશે. • પ્રત્યેક સાચા ઉત્તરના 02 ગુણ રહેશે.	10
	પ્રશ્ન-08 ખાલી જગ્યા પૂરો. <ul style="list-style-type: none"> • 10 ખાલી જગ્યા પૂછવાની રહેશે. • પ્રત્યેક ખાલી જગ્યામાં ઉત્તરના બે વિકલ્પો કૌંસમાં આપવાના રહેશે. • પ્રત્યેક સાચા ઉત્તરનો એક ગુણ રહેશે.	10

૨/૬

ગુજરાત માધ્યમિક અને ઉચ્ચતર માધ્યમિક શિક્ષણ બોર્ડ, ગાંધીનગર

ધો.-10 (પ્રથમા-02)

વિષય-ગણિત

પ્રકરણ મુજબ ગુણભાર

ક્રમ	પાઠનું નામ	ગુણ
1.	કાલ ગણના	05
2.	વૈદિક ગણિતની રીતે બહુપદીના અવયવો	06
3.	વૈદિક ગણિતની રીતે બહુપદીના લ.સા.અ અને ગુ.સા.અ	06
4.	દશમ લઙ્ગ સાધન અને દ્વાદશભાવ સાધન	05
5.	ષડવર્ગ સાધન	06
6.	કુંડમંડપ સિદ્ધિ	06
7.	મધ્યસ્થ અને બહુલક	06
8.	બોધાયન સંખ્યા	06
9.	વૈદિક ગણિતની રીતે સમીકરણનો ઉકેલ-1	06
10.	વૈદિક ગણિતની રીતે સમીકરણનો ઉકેલ-2	06
11.	કારકાંશ લઙ્ગ અને કારક જ્ઞાન	05
12.	અષ્ટોત્તરી-વિંશોત્તરી દશા સાધન	05
13.	પ્રાચીન ગણિત	06
14.	ધનફળ	06
કુલગુણ		80

ગુજરાત માધ્યમિક અને ઉચ્ચતર માધ્યમિક શિક્ષણ બોર્ડ, ગાંધીનગર

ધો.-10 (પ્રથમા-02)

પ્રશ્નપત્ર-04

કુલગુણ-80

વિષય કોડ- 504

વિષય-ગણિત

સમય: 03 કલાક

વર્ષ: 2023-24

વાર્ષિક પરીક્ષાનું આદર્શ પ્રશ્નપત્ર

વિભાગ-A

પ્રશ્ન-1) યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરી જવાબ આપો.

05

(1) 1 ઘડી = ...મિનિટ.

(a) 15 (b) 20 (c) 24 (d) 34

(2) બ્રહ્માના 100 વર્ષ = ...પરાર્ધ.

(a) 02 (b) 50 (c) 10 (d) 60

(3) $25x^2 - 20x + 4$ માં $b =$ .....

(a) 04 (b) -20 (c) 25 (d) 27

(4) 22 અને 33 નો ગુ.સા.અ. ....છે.

(a) 01 (b) 11 (c) 22 (d) 33

(5) ચલિત કુંડળીમાં .....ફળનું મહત્ત્વનું છે.

(a) રાશિ (b) અંશ (c) ભાવ (d) કલા

પ્રશ્ન-2) ગણતરી કરીને વિસ્તૃતમાં જવાબ આપો.

15

(01) યજ્ઞોનું મહત્ત્વ સમજાવો.

અથવા

ત્રિઘાત બહુપદીના સૂત્ર મુજબ અવયવો પાડો. $x^3 - 2x^2 - 5x + 6$

(2) $x^3 - 2x + 4$ અને $x^2 - 2x + 2$ બહુપદીના ગુ.સા.અ. વૈદિક પદ્ધતિથી શોધો.

અથવા

નવમાંશ કુંડળીનું મહત્ત્વ સમજાવો.

(3) આનુરુપ્યે શૂન્યમન્યત્ સૂત્રની રીતે ઉકેલ મેળવો. $6x + 7y = 8$, $19x + 14y = 16$

અથવા

અર્ધવૃત્તકુંડની રચના કરો અને રચનાના મુદ્દા લખો.

વિભાગ-B

પ્રશ્ન-3) નીચે આપેલી ખાલી જગ્યા પૂરો.

10

(1) વિષમ રાશિના પ્રથમ 15 અંશ સુધી .....હોરા હોય છે.

(2) 8 સૂત = ...ઇંચ.

(3) પુત્ર પ્રાપ્તિ યજ્ઞ માટે .....કુંડ બનાવવામાં આવે છે.

(4) અવલોકનો 17, 23, 9, 32, 14, 27, 11 નો મધ્યસ્થ .....છે.

(5) 14 અને 21 નો લ.સા.અ. ....થાય.

(6) $35x - 55y = -35$ માં $y=0$ છે તો $x =$ .....થાય.

(7) x અને 51 નો ગુ.સા.અ. 17 છે અને લ.સા.અ. 102 છે તો x ની કિંમત ....છે.

(8) ગૃહમૈત્રીના .....પ્રકાર છે.

(9) અષ્ટોત્તરી દશાનાં કુલ .....વર્ષ છે.

(10) નવમાંશ કુંડળી બનાવવા માટે 30 અંશના .....ભાગ કરવામાં આવે છે.

પ્રશ્ન-4) 'અ' વિભાગને 'બ' વિભાગ સાથે જોડો.

10

(A) જોડકાં જોડો :

A	B
1 . 2 પખવાડિયા	(a) 1 વર્ષ
2 . 2 મહિના	(b) 1 અયન
3 . 6 માસ	(c) 1 અયન
4 . 3 ઋતુ	(d) 1 ઋતુ
5 . 2 અયન	(e) 1 મહિનો

(B) જોડકાં જોડો :

A	B
1 . પ્રથમભાવ કારક ગ્રહ	(a) સૂર્ય-ગુરુ-શનિ
2 . ત્રીજાભાવ કારક ગ્રહ	(b) શુક્ર
3 . પાંચમા ભાવ કારક ગ્રહ	(c) ગુરુ-બુધ
4 . સાતમા ભાવ કારક ગ્રહ	(d) મંગલ
5 . દશમા ભાવ કારક ગ્રહ	(e) સૂર્ય

વિભાગ-C

પ્રશ્ન-5) નીચે આપેલા પ્રશ્નોના ટૂંકમાં જવાબ આપો. (કોઈપણ પાંચ)

15

- (1) એક બ્રહ્મા કેટલી વખત સૃષ્ટિનું સર્જન કરે છે ?
- (2) લોપન એટલે શું ?
- (3) કોઈપણ સંખ્યાનો નાનામાં નાનો અવયવી શું છે ?
- (4) ચલિત કુંડળી પરથી શું જાણી શકાય છે ?
- (5) નવમાંશ કુંડળી પરથી શેના વિષે જોવાય છે ?
- (6) પ્રમાણભૂત યજ્ઞ કુંડમાં યોનિની પહોળાઈ કેટલી હોય છે ?
- (7) મધ્યસ્થની વ્યાખ્યા આપો.

પ્રશ્ન-6) બહુ વિકલ્પીય પ્રશ્નોના જવાબ આપો.

05

- (1) ચલિત કુંડલીમાં ગ્રહ .....બદલે છે. (a) રાશિ (b) ભાવ (c) અંશ (d) નક્ષત્ર
- (2) હોરા લગ્નમાં .....ભાવ હોય છે. (a) 02 (b) 03 (c) 04 (d) 05
- (3) .....ને દેવતાઓનું મુખ માનવામાં આવે છે. (a) કંઠ (b) અગ્નિ (c) મેખલા (d) બ્રહ્મા
- (4) પુત્ર પ્રાપ્તિ યજ્ઞ માટે .....કુંડ બનાવવામાં આવે છે. (a) વૃત્ત (b) પદ્મ (c) યોનિ (d) ત્રિકોણ
- (5) વર્ગ 41-50 ની ઉર્ધ્વસીમા .....છે. (a) 09 (b) 41 (c) 50 (d) 26

વિભાગ-D

પ્રશ્ન-7) કોઈપણ પાંચની ગણતરી કરીને જવાબ આપો.

10

- (1) કુંડના કેટલા અંગો છે ? કયા કયા ?
- (2) 37,41,47,43,41, અવલોકનોનો મધ્યસ્થ શોધો.
- (3) ષડ્વર્ગ સમજૂતીનો શ્લોક લખો.
- (4) કુંડ રચનામાં કેટલા પક્ષ હોય છે ? કયા કયા ?
- (5) $3x + 2y = 7$ અને $2x + 3y = 8$ છે,તો $x + y$ ની કિંમત શોધો.
- (6) કયા ભાવમાં એક કરતાં વધારે ગ્રહે કારક હોય છે ?
- (7) એક સમઘન ટાંકીની લંબાઈ 3 મીટર છે,તો તેનું ઘનફળ શોધો.

પ્રશ્ન-8) નીચે આપેલી ખાલી જગ્યા પૂરો.

10

- (1) શનિ _____ રાશિમાં ઉચ્ચનો થાય છે. (કન્યા, તુલા)
- (2) _____ શુલ્બસૂત્રોને સૌથી પ્રાચીન ગ્રંથ માનવામાં આવે છે. (બોધાયન, બાધુલ)
- (3) વિંશોત્તરી દશાના કુલ _____ વર્ષ હોય છે. (108, 120)
- (4) _____ કુંડમાં નાભિ હોતી નથી. (યોનિકુંડ, પદ્મકુંડ)
- (5) સરળ રેખા વડે આધારથી ડાબી બાજુએ બનતો ખૂણો _____ ગણાય છે. (ઘનાત્મક, ઋણાત્મક)
- (6) પ્રથમભાવ + 6 રા = _____ . (સપ્તમભાવ, દશમભાવ)
- (7) કુંડ રચનામાં _____ પક્ષ હોય છે. (02, 03)
- (8) $x - 2x + 3x = 7x + x : x = _____$. (0, 1)
- (9) 3136નું વર્ગમૂળ _____ થાય. (56, 46)
- (10) ગ્રહોની _____ અવસ્થાઓ અંશ પ્રમાણે હોય છે. (05, 06)

વર્ષ : 2023 - 24

ગુજરાત માધ્યમિક અને ઉચ્ચતર માધ્યમિક શિક્ષણ બોર્ડ, ગાંધીનગર.

(વાર્ષિક પરીક્ષા માટે પ્રશ્નપત્રનું પરિરૂપ)

ધોરણ - 10 (પ્રથમા - 2)

વિષય - વિજ્ઞાનમ્

કુલ ગુણ - 80

સમય: 03 કલાક

વિભાગ - A

પ્રશ્ન:-1 યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરી જવાબ આપો.(પાંચ પ્રશ્નો પૂછવાના રહેશે.) (05)

A ,B ,C ,D ચાર વિકલ્પ આપવાના રહેશે.

પ્રશ્ન:-2 નીચે આપેલા પ્રશ્નોના સવિસ્તાર જવાબ આપો. (15)

1 અથવા 1

2 અથવા 2

3 અથવા 3

વિભાગ - B

પ્રશ્ન:-3 નીચે આપેલ ખાલી જગ્યા પૂરો. (10)

(દશ ખાલી જગ્યાઓ પૂછવાની રહેશે.વિકલ્પો આપવાના રહેશે.)

પ્રશ્ન:-4 (અ) જોડકાં જોડો. ('A ' વિભાગને 'B ' વિભાગ સાથે જોડો) (05)

(બ) નીચે આપેલા બહુ વિકલ્પના જવાબ આપો.(પાંચ પ્રશ્નો પૂછવાના રહેશે.)
A ,B ,C ,D ચાર વિકલ્પ આપવાના રહેશે. (05)

વિભાગ - C

પ્રશ્ન:-5 નીચે આપેલા પ્રશ્નોના ટૂંકમાં જવાબ આપો. (15)

(સાત પુછવાના રહેશે તેમાંથી પાંચ પ્રશ્નોના જવાબ આપવાના રહેશે.)

પ્રશ્ન:-6 નીચે આપેલ વાક્યો ખરાં છે કે ખોટાં, તે લખો. (પાંચ વાક્યો પૂછવા.) (05)

વિભાગ - D

પ્રશ્ન:-7 નીચે આપેલા પ્રશ્નોના બે ત્રણ વાક્યમાં જવાબ આપો. (10)

(સાત પ્રશ્નો પૂછવાના રહેશે. તેમાંથી પાંચ પ્રશ્નોના જવાબ આપવાના રહેશે.)

પ્રશ્ન:-8 નીચે આપેલ ખાલી જગ્યા પૂરો. (10)

(બે વિકલ્પો આપવાના રહેશે. દસ ખાલી જગ્યા પૂછવાની રહેશે.)

*****

વર્ષ: 2023 - 24

ગુજરાત માધ્યમિક અને ઉચ્ચતર માધ્યમિક શિક્ષણ બોર્ડ, ગાંધીનગર.

ધોરણ - 10 (પ્રથમા - 2) વર્ષ : 2023 - 24

વિષય - વિજ્ઞાનમ્ (505)

પ્રકરણ મુજબ ગુણભાર યોજના

પ્રકરણ	નામ	ગુણ
01	વિવિધ ગ્રહ યોગ	05
02	સામાન્ય મુહૂર્ત	06
03	સંસ્કાર મુહૂર્ત	06
04	વિવાહ સંસ્કાર મુહૂર્ત	06
05	ગો સંવર્ધન અને ગો રક્ષા	06
06	ગો કૃષિ	05
07	આયુર્વેદ ચિકિત્સા પદ્ધતિ	06
08	આહાર વિજ્ઞાન	06
09	અંતરંગ યોગ	06
10	ચક્રો અને નાડીઓ	05
11	કેન્સર અને એઈડ્સ	06
12	ભવન વાસ્તુ	06
13	વાસ્તુ નિર્ણય	06
14	વાસ્તુ દોષ	05

કુલ ગુણ - 80

આદર્શ પ્રશ્નપત્ર વર્ષ : 2023 - 24 ગુજરાત માધ્યમિક અને ઉચ્ચતર માધ્યમિક શિક્ષણ બોર્ડ, ગાંધીનગર. (વાર્ષિક પરીક્ષા પ્રશ્નપત્ર)	
ધોરણ - 10 (પ્રથમા - 02) વિષય - વિજ્ઞાનમ્	કુલ ગુણ - 80 સમય: 03 કલાક

વિભાગ - A

પ્રશ્ન: 01 યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરી જવાબ આપો.

(05)

- (1) ગ્રહો સંબંધોના કુલ કેટલા પ્રકાર છે?
(અ) ચાર (બ) સાત (ક) આઠ (ડ) બાર
- (2) મનુસ્મૃતિ અનુસાર સંસ્કારોની સંખ્યા કેટલી છે ?
(અ) આઠ (બ) સોળ (ક) ચોવીસ (ડ) બત્રીસ
- (3) આશ્રમોની સિદ્ધિ માટે કયો સંસ્કાર કરવામાં આવે છે?
(અ) જાતકર્મ (બ) ઉપનયન (ક) વિવાહ (ડ) શ્રીમંત
- (4) ----- એ છોડની માતા છે.
(અ) ખાતર (બ) પાણી (ક) માટી (ડ) ખડક
- (5) પિત્તજન્ય રોગોનું નિવારણ ----- દ્વારા થાય છે.
(અ) વમન (બ) વિવેચન (ક) બસ્તી (ડ) નસ્ય

પ્રશ્ન:02 નીચે આપેલા પ્રશ્નોના સવિસ્તાર જવાબ આપો.

(15)

(1) વિષ્ણુયાગ મુહૂર્ત જણાવો.

અથવા

- (1) ગૌચરનું મહત્ત્વ જણાવો.
- (2) શોધન એટલે શું ? સમજાવો.

અથવા

- (2) ધ્યાનના ફાયદા જણાવો.
- (3) કુંડળી વિશે જણાવો.

અથવા

(3) વાસ્તુ અને ગ્રહયોગ સમજાવો.

વિભાગ - B

પ્રશ્ન:03 ખાલી જગ્યા પૂરો.

(10)

- (1) ભારત દેશ ----- પ્રધાન દેશ છે.
- (2) સંસ્કૃતના ----- ધાતુમાંથી સંસ્કાર શબ્દની ઉત્પત્તિ થઈ છે.
- (3) તારાના ----- ગુણ હોય છે.

- (4) હંમેશા ગાયના ----- આચળોનું દોહન કરવું જોઈએ.
 (5) ----- માંથી બનતું ખાતર ઉત્તમ છે.
 (6) શરદ ઋતુમાં ----- પ્રકોપ થાય છે.
 (7) ધ્યાનમાં ----- નો લોભ થાય છે.
 (8) ઐ કાર ને ----- મંત્ર પણ કહેવાય છે.
 (9) દુકાનના મુખ્ય વ્યક્તિની બેઠક ----- દિશામાં હોવી જોઈએ.
 (10) ચંત્ર એ ----- નું વ્યક્ત સ્વરૂપ છે.

પ્રશ્ન: 04 (A) જોડકાં જોડો.

(05)

(અ)	(બ)
(1) વર્ણ	(1) સાત
(2) નાડી	(2) બે
(3) વૈશ્ય	(3) પાંચ
(4) ગ્રહમૈત્રી	(4) આઠ
(5) ભકૂટ	(5) એક

(B) જોડકાં જોડો.

(05)

(અ) ચક્ર	(બ) આકાર
1) અનાહત	1) ષટ્કોણ
2) મણિપુર	2) ત્રિકોણ
3) આજ્ઞા	3) અર્ધચંદ્રાકાર
4) વિશુદ્ધ	4) લંબગોળ
5) સહસ્ત્રચાર	5) લિંગાકાર

વિભાગ - C

પ્રશ્ન:05 ટૂંકમાં જવાબ આપો. (કોઈ પણ પાંચ)

(૧૫)

- 1) સ્થાન સંબંધ અને દષ્ટિ સંબંધ.
- 2) ઋષિઓએ સોળ સંસ્કારનું નિર્માણ કર્યું.
- 3) અમૃત જળ બનાવવાની રીત જણાવો.
- 4) આહારના મુખ્ય કાર્યો જણાવો.
- 5) પ્રત્યાહાર સમજાવો.
- 6) એઈડ્સ થવાના કારણો લખો.
- 7) ચંદ્રનું ફળ જણાવો.

પ્રશ્ન:06 નીચે આપેલ વાક્યો ખરાં છે કે ખોટાં , તે લખો.

(05)

- 1) આયુષ્યનું ફળકથન કહેલું હોય દ્વૈત્ય છે.
- 2) ધર્મનું મૂળ તપ છે.
- 3) સ્ત્રીમાં સોળ રાત્રીનો ઋતુકાળ હોય છે.
- 4) તારાનાં ત્રણ ગુણ હોય છે.
- 5) ઉત્તમ નંદીના ખભા માપસર હોય છે.

વિભાગ - D

પ્રશ્ન:7 કોઈ પણ પાંચ પ્રશ્નોના બે ત્રણ વાક્યમાં જવાબ આપો.

(10)

- 1) નાડીદોષનો પરિહાર જણાવો.
- 2) નસ્ય ક્રિયાના લાભ જણાવો.
- 3) સ્વર વિજ્ઞાન એટલે શું ?
- 4) દ્રવિડ શૈલી મંદિરના લક્ષણો વર્ણવો.
- 5) વિધારંભ સંસ્કાર ક્યારે કરવામાં આવે છે ? કઈ રીતે ?
- 6) પથ્ય એટલે શું ?
- 7) કેન્સરના લક્ષણો જણાવો.

પ્રશ્ન:08 યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરી ખાલી જગ્યા પૂરો.

(10)

- 1) જ્યોતિષશાસ્ત્રમાં ----- વિભાગ છે. (બે , ત્રણ)
- 2) સંસ્કારને જીવન જીવવાની ----- કહેવાય છે. (અંગ , પદ્ધતિ)
- 3) લગ્ન સંબંધનો ----- અર્થ થાય છે. (જોડાવું , જોડવું)
- 4) ગાયના ગોબર અને ગૌમૂત્ર માંથી બનતું ખાતરને ----- કહે છે. (ક્રિયામૃત , જીવામૃત)
- 5) ઉલટી કરાવીને મુખ દ્વારા દોષોને બહાર કાઢવાની ક્રિયાને ----- કહે છે. (વમન , શ્વેદન)
- 6) વસંત ઋતુમાં ----- અન્નપાન કરવું જોઈએ. (તળેલું , કોરું)
- 7) અનાહત ચક્ર ----- ચક્રને નામે ઓળખાય છે. (હૃદય , શિખા)
- 8) ખાત મુહૂર્ત એટલે ----- ખોદવાનો પ્રારંભ કરવાનો સમય. (ખાડો , પાચો)
- 9) બ્રહ્મ સ્થાનમાં પીળો , લાલ , નારંગી રંગ કરવો ----- છે. (શુભ , અશુભ)
- 10) નર્મદા નદીના ઉત્તર ક્ષેત્રમાં ----- શૈલી મંદિર જોવા મળે છે. (દ્રવિડ , નામ)

*****

ADARSH QUESTION PAPER, YEAR-2023-24
GUJARAT SECONDARY & HIGHER SECONDARY EDUCATION
BOARD, GANDHINAGAR

CLASS 10th   **PAPER NO.-06**   **MARKS-80**
(PRATHMA-2)
SUBJECT CODE-506   **SUBJECT-ENGLISH**   **3.00 HOURS**

Question paper format

Section-A

Q-1) Fill in the blanks with the help of given options. (05)

Q-2) Answer the Questions. (10)

Q-1 OR Q-1

Q-2 OR Q-2

(From the text book)

Q-2) (B) Read the paragraph and give the answers (05)

Section-B

Q-3) Fill in the blanks (10)

(without option)

10 out of 10

Q-4) (A) Match 'A' with 'B' (05)

Q-4) (B) Match 'A' with 'B' (05)

Section-C

Q-5) Answer the questions one or two sentences (10)

(5 out of 7)

from text book.

Q-6(A) Write any one (05)

(letter or application)

Q-6(B) Fill in the blanks with appropriate options. (05)

(from the text book)

(A B C D)

Section-D

Q-7 Write an essay by using given points (Any one) (10)

(one out of three)

Q-8 (A) Translate into English (05)

(5 out 7)

Q-8 (B) Translate into Sanskrit (05)

(5 out 7)

3
4

ADARSH QUESTION PAPER- YEAR-2023-24
GUJARAT SECONDARY AND HIGHER SECONDRY BOARD,
GANDHINAGR

CLASS-PRATHMA-2 (10TH)

PAPER NO-06

MARKS- 80

SUBJECT CODE-506

SUBJECT-ENGLISH

TIME- 3.00

Section-A

Que-1. Fill in the blanks form the words in the brackets.

(05)

(1) Palakkad's library is unique for its _____

(A) Women members

(B) Cultural activities

(C) Strength and unity of members

(D) Political reforms

(2) Perm Chopra was arrested because -----

(A) He had stolen things

(B) His robot had disobeyed master

(C) He had threatened the robot

(D) He was owner of the robot

(3) Arun learnt from his teacher -----

(A) Never to stop learning

(B) To do great work to become great

(C) To seek help of other people

(D) To learn from his own deeds

(4) The Lord planned to give six pairs of hands so that can-----

(A) Look after her family

(B) Do the homework of her children

(C) Run her family with limited resources

(D) Efficiently manage her family

5) Fire works were imported to our country from -----

(A) China

(B) Japan

(C) United Kingdom

(D) the USA

Que-2. (A) Answer the questions. (Any two)

(10)

1) What was the burning desire of the people of Taj Nager?

OR

1) What is MGP an NGO doing in Sitapur district ?

2) What were Arun's parents like ?

OR

2) What are the dangers of pyrotechnics ?

Que-2).B Read the following paragraph and give the answers.

(05)

A man who has acquired the habit of reading is very happy. His mind is filled with knowledge. Noble thoughts and high ideas. A man who does not read poor and his life is empty. We read some books for mere pleasure and entertainment. When we are tired, such books us healthy recreation. But we should not read books of fiction only. We must develop latest for books on history, . Religions, travel, science and poetry. Such books give pleasure and education. Books are the most faithful friends. They are always ready to help us and converse with us.

Question:

1) Why is the man who reads books happy?

2) What does the author say about the man who does not read?

3) Why do we read books of fiction?

4) Why should we develop taste for books on history, religions, etc?

5) Why are books our faithfully friends?

✓

2/2

Section-B

Que-3. Fill in the blanks.

(10)

- 1) The wish ..... villager was to build a railway station.
- 2) Railway authorities refused ..... railway station.
- 3) ..... of the following is not true?
- 4) ..... will Ram Singh do according to robotics?
- 5) Water is ..... basic of life.
- 6) The green cover ..... Arun's school inspired him.
- 7) The angel ..... very much eager.
- 8) What ..... the greatest virtue of a mother?
- 9) What ..... the fireworks release?
- 10) The art ..... fire work is taught.

Que-4. (A) Match "A" with "B"

(05)

"A"	"B"
(1) Beautiful	(a) cheap
(2) Expensive	(b) Ugly
(3) Relaxing	(c) Right
(4) Wrong	(d) Stressful
(5) Efficient	(e) Inefficient

Que-4. (B) Match "A" with "B"

(05)

"A"	"B"
(1) Closer	(a) for
(2) Tear	(b) to
(3) Care	(c) with
(4) Details	(d) about
(5) Works	(e) of

Section-C

Que-5. Answer the questions one or two sentence. (Any five)

(10)

- 1) Why was Prem Chopra arrested?
- 2) Which organisation did Arun found at the age of 17?
- 3) Where is the Palakkad public library?
- 4) What is the basic formula of black powder?
- 5) What did Helen do after getting a doll from her teacher?
- 6) Why did Devyani curse Kutch?
- 7) Where is the fish flying?

Que-6. (A) Write any one.

(05)

a) Write an application on the celebration the World environment day in your area head.
Points: 5th June-- the world environmental d Day--- Worried about the environment----
collecting people___ inspiring speech __ poster and slogan competition___
exhibition___ short movie___ oath __ future planning__ founding a club ___great
satisfaction.

✓

b) Write a letter to your Mother

Points: parts___ movable___ kiss___ lap___ six pair of hands___ three pairs of eyes—
model— feed family ----- eyes linking----- tears----- unique.

Que-6. (B) Fill in the blanks with appropriate option.

(05)

- 1) The second -----of learning was more difficult.
(A) Second (B) first (C) third (D) none
- 2) Shubhangi----- saw tailor bird.
(A) a smaller (B) a female (C) a male (D) a yellowish
- 3) The Devas called ..... and asked him if could render them his service.
(A) Brihaspati (B) Kuach (C) Devyani (D) Shukracharya
- 4) The seminar "Bring out your Best" was organized to .....
- (A) Bring out the best from the teen (B) Advise the weak students
(C) Advise the young parents (D) Advise the students and their parents
- 5) The vultures proved to be best friends for human being because they-----
(A) Clean surroundings (B) Are hunters (C) Are bird Friendly (D) None

Section-D

Que-7. Write an essay by using given points. (Any one)

(10)

1) Swachh Bharat

Points: polluted----- ---disposal, layer, green house, environment, resource nature habits, Sun heat, water pollution, air pollution, trees.

2) My dream Robot

Points: name , appreation ,skills, use of a friend , facility , my comfort , special qualities , my pride.

3) My preparation for the board examination

Points: daily routine ,time table for reading preparation, entertainment technique, techniques use of understanding , advice from parents and teachers, physical facility you required , help from family , friend ,etc.

Que-8. (A) Translate in to the English (Any five)

(05)

- 1) सा एका शिक्षिका अस्ति ।
- 2) मम नाम रामः ।
- 3) सः कंदुकेन क्रीडति ।
- 4) अहम् प्रथमा कक्षायां छात्रोस्मि ।
- 5) सत्यमेव जयते ।
- 6) राधा प्रतिदिनं पाकशालामं गच्छति ।
- 7) श्वेता गणकयंत्रम् जानाति ।

Que-8. (B) Translate in to the Sanskrit (Any five)

(05)

- 1) My name is Krishna.
- 2) I am 15 years old.
- 3) Radha go to school daily.
- 4) India is my country.
- 5) I study class 10th.
- 6) What are you doing?
- 7) I know computer.

2
4/2

गुजरातराज्य माध्यमिक एवम् उच्चतर माध्यमिक शिक्षणबोर्ड

गांधीनगरम्

प्रथमा-२ कक्षा - १० विषय - पौरोहित्यम्

प्रश्नपत्रप्रारूपम्

परीक्षा (८०-गुणाः)

॥ लेखितपरीक्षा ॥

क्रमः	प्रश्नप्रकाराः	गुणाः-४०
०१	हेतुलक्षी-प्रश्नाः (एकवाक्येन, रिक्तस्थानपूर्तिः, अ-ब उभयोःसयोजनम्, रेखङ्कितपदमाधारीकृत्य विभक्तिपरीचयः)	२०
०२	निर्देशानुसारम् उतराणि लिखत ।	२०
	क-द्वित्रिवाक्यैः(५ प्रश्नेभ्यः केचन ३)३x२=	०४
	ग-सविस्तरम् उतरम् ॥(३प्रश्नेभ्यः कौचन२)२x३=	०४
	घ-मन्त्रपूर्तिः कार्या(३प्रश्नेभ्यः केचन२x२=	०४
	ङ-श्लोकपूर्तिः कार्या(३प्रश्नेभ्यः केचन२)२x२=	०४
	च-मन्त्रार्थान् लिखत (३प्रश्नेभ्यः केचन२)३x२=	०४

॥ प्रायोगिकपरीक्षा ॥

क्रमः	प्रायोगिक-परीक्षणविषयाः	गुणाः-४०
०१	पुण्याहवाचन, मातृकावसोर्द्धारापूजन- प्रयोगविधेः	०८
०२	वैश्वदेव-संकल्पः, आयुष्यमन्त्रजपः, नान्दीश्राद्धम्	०८
०३	ब्राह्मणवरणम्, कुण्डपूजनम् पञ्चभूसंस्काराः, नामकरणसंस्कारः	०८
०४	कर्णवेध, गृहनिष्क्रमण-अन्नप्राशन-संस्काराः	०८
०५	आश्लेषाशान्तिः, मूलशान्तिः, कुम्भविवाहप्रयोगः, पवमानसूक्तम्	०८

लेखित-४०

प्रायोगिक -४०

आंतरिक-२०

आहत्य-२००

गुजरातराज्य माध्यमिक एवम् उच्चतर माध्यमिक शिक्षणबोर्ड
गांधीनगरम्

प्रथमा-२ कक्षा - १० विषय - पौरोहित्यम्

प्रश्नपत्रम् - सप्तमम् (507)

॥ पाठानां गुणभारः ॥

पाठ - क्रमः	पाठनाम	गुणभारः
०१	पुण्याहवाचनम् - १	०४
०२	पुण्याहवाचनम् - ३	०६
०३	पुण्याहवाचनम् - ३	०३
०४	पुण्याहवाचनम् - ४	०२
०५	मातृका पूजनम्-१	०३
०६	मातृका पूजनम्-२	०२
०७	वसोर्धारापूजनम्-३	०५
०८	वैश्वदेवसंकल्पः, आयुष्यभन्त्रजपश्च	०५
०९	नान्दिश्राद्धम्	०५
१०	ब्राह्मणवरणम्	०५
११	कुण्डपूजनम्	०४
१२	पञ्चभूसंस्कारः	०६
१३	नामकरणसंस्कारः	०३
१४	कर्णवेधसंस्कारः	०३
१५	गृहनिष्क्रमणसंस्कारः	०३
१६	अन्नप्राशनसंस्कारः	०३
१७	आश्लेषाशान्तिः	०५
१८	मूलशान्तिः	०५
१९	कुम्भविवाहप्रयोगः	०५
२०	पवमानसूक्तम्	०३
	आहत्य	८०-गुणाः

आदर्शप्रश्नपत्रम् - वर्ष: 2023-24

गुजरातराज्य माध्यमिक एवम् उच्चतर माध्यमिक शिक्षणबोर्ड
गांधीनगरम्

प्रथमा-२ कक्षा - १०

वार्षिक परीक्षा

विषय - पौरोहित्यम्

प्रश्नपत्रम् - सप्तमम् (507)

गुणाः ४०

विभाग:-A

प्रश्नः - ०१. योग्यविकल्पं चित्वा उत्तराणि लिखत -

(१०)

(१) 'पुण्याहः' शब्दस्य क अर्थः भवति ?

(A) पुण्यस्य आवाहनम् (B) पुण्यस्य दिवसः (C) पुण्यस्यकालः

(२) 'अवनिः' इति शब्दस्य कः अर्थो भवति ?

(A) वनम् (B) पृथिवी (C) जवनि

(३) "मातृणाम्" इति कः विभक्तिः अस्ति ?

(A) पञ्चमी (B) षष्ठी (C) चतुर्थी

(४) पुष्टिवर्धनौ किं देवौस्तः ?

(A) मित्रावारुणौ (B) इन्द्राग्नी (C) सूर्यचन्द्रमसौ

(५) किं सत्यं ब्रह्मप्राप्तिः भवति ?

(A) जपेन (B) श्रद्धया (C) सत्सङ्गेनः

(६) सप्त चिरञ्जीविनां स्मरणं कथं कर्तव्यम् ?

(A) पुत्र पाप्त्यर्थं (B) धनधान्य पाप्त्यर्थं (C) आयुः कामार्थं सिद्धये

(७) नान्दी शब्दस्य क अर्थः भवति ?

(A) दुःखदायकः (B) आनन्ददायक (C) कष्टदायकः

(८) कति मुखो ब्रह्मा ?

(A) सप्त (B) नव (C) चतुर

(९) कुण्डस्य रचयिता कः देवः अस्ति ?

(A) वास्तुपुरुषः (B) विश्वकर्मा (C) कुबेरः

(१०) ब्राह्मणस्य कृते किं शब्दः प्रयुज्यते ?

(A) शर्मा (B) गुप्ता (C) वर्मा

विभाग:-B

प्रश्न: - ०२. निर्देशानुसारम् उत्तराणि लिखत केचन द्वौ (१०)

- (१) वर्णानुसारं "नाम" कीदृशं भवेत् इति सविस्तारेण लिखत ?
- (२) अन्नप्राशनसंस्कारस्य वैज्ञानिक महत्वं चर्चयत ?
- (३) षड्-पिण्डीकरण महत्वं सविस्तारेण प्रतिपादयत ?
- (४) पञ्चवाक्यैः पुण्यावाचनस्य महत्वं किम् ?

विभाग:-C

प्रश्न: - ०३. रिक्तस्थानपूर्तिं कुरुत । (१०)

- (१) वेदाङ्गानि ..... सन्ति । (पञ्च, षड्, सप्त,)
- (२) 'पवमान' इति शब्दस्य अर्थः ..... भवति । (सूर्यः, पवनः, अग्निः,)
- (३) 'शुच्' धातोः ..... प्रत्यये कृते शुचि शब्दः भवति । (कि, टा, णिनि,)
- (४) गोदानं ..... करणीयम् । (सुतकान्ते, साक्षात्, जन्मान्ते,)
- (५) माता शिशुं ..... नयति । (स्वहस्ते, स्वाङ्के, हृदये,)
- (६) संस्कारः अयं ..... वृद्धिम् करोति । (आयुः, ज्ञान, कीर्तिः,)
- (७) प्रत्यवादशब्दस्य ..... पर्यायवाची भवति । (प्रत्ययः, पापम्, पर्यायः,)
- (८) शक्रः ..... नाम अस्ति । (शिवस्य, इन्द्रस्य, कामदेवस्य,)
- (९) नान्दी श्राद्धे ..... पूजनं भवति । (मानवानाम्, असुराणाम्, पितृणाम्,)
- (१०) सोमरसः ..... गृहीतः । (आदितेभ्यः, मरुद्भ्यः, वरुणेभ्यः,)

विभाग:-D

प्रश्न: - ०४. अधोलिखित पञ्च मन्त्रपूर्ति: कार्या ।

(१०)

- (१) ॐ स्योना पृथिविनो.....।
- (२) ॐ भद्रं कर्णेभिः ..... ।
- (३) ॐ मेधाम्मे व्वरुण .....।
- (४) ॐ नमस्ते रुद्र .....।
- (५) ॐ पुनन्तु मा पितरः सोम्यासः .....।

॥ अस्तु॥

ગુજરાત માધ્યમિક અને ઉચ્ચતર માધ્યમિક શિક્ષણ બોર્ડ,
ગાંધીનગર
વર્ષ-2023-24

ધો.- પ્રથમા-02(ધોરણ-10)
વિષય કોડ-508

પ્રશ્નપત્ર-07
વિષય-કમ્પ્યુટર

કુલગુણ-40
સમય: 02 કલાક

વિભાગ	પ્રશ્નપત્ર પ્રારૂપ	ગુણ
A	પ્રશ્ન-01. બહુ વિકલ્પીય પ્રશ્નોના ઉત્તર આપો. • 10 બહુ વિકલ્પીય પ્રશ્નો પૂછવાના રહેશે. જવાબ માટે ABCD ચાર વિકલ્પો આપવા. • પ્રત્યેક સાચા ઉત્તરનો એક ગુણ રહેશે.	10
B	પ્રશ્ન-02 નીચે આપેલ પ્રશ્નોના વિસ્તૃતમાં ઉત્તર આપો. (કોઈપણ બે) • 04 પ્રશ્નો પૂછવાના રહેશે. જેમાંથી 02 પ્રશ્નોનાના ઉત્તર આપવાના રહેશે.	10
C	પ્રશ્ન-03 નીચે આપેલી ખાલી જગ્યા પૂરો. • 10 ખાલી જગ્યા પૂછવાની રહેશે. • પ્રત્યેક ખાલી જગ્યામાં ઉત્તરના બે વિકલ્પો કૌંસમાં આપવાના રહેશે. • પ્રત્યેક સાચા ઉત્તરનો એક ગુણ રહેશે.	10
D	પ્રશ્ન-04 (અ) જોડકાં જોડો. ('અ' વિભાગને 'બ' વિભાગ સાથે જોડો.) • બંને વિભાગમાં ચાર વિકલ્પો આપવાના રહેશે. • પ્રત્યેક સાચા ઉત્તરનો એક ગુણ રહેશે. પ્રશ્ન-04 (બ) બે-ત્રણ વાક્યોમાં પ્રશ્નોના જવાબ આપો. (કોઈપણ ત્રણ) • 05 પ્રશ્નો પૂછવાના રહેશે. તેમાંથી કોઈપણ 03 પ્રશ્નોના ઉત્તર આપવાના રહેશે. • પ્રત્યેક સાચા ઉત્તરના 2 ગુણ રહેશે.	04 06

બોર્ડની વાર્ષિક પરીક્ષાના ગુણ:- 40

પ્રાયોગિક પરીક્ષાના ગુણ:- 40

આંતરિક ગુણ:- 20

કુલગુણ:- 100

ગુજરાત માધ્યમિક અને ઉચ્ચતર માધ્યમિક શિક્ષણ બોર્ડ,
ગાંધીનગર
વર્ષ-2023-24

ધો.- પ્રથમા-02(ધોરણ-10)

પ્રશ્નપત્ર-07

કુલગુણ-40

વિષય કોડ-508

વિષય-કમ્પ્યુટર

સમય: 02 કલાક

પ્રકરણ મુજબ ગુણભાર દર્શાવતું પત્રક

ક્રમ	પાઠનું નામ	ગુણભાર
1	1. HTMLનો પરિચય	04
2	2. HTMLમાં Head અને Body વિભાગ	03
3	3. HTMLમાં છબીઓનું વ્યવસ્થાપન	03
4	4. HTMLમાં યાદી અને કોષ્ટકનો ઉપયોગ	02
5	5. કેલ્સીનો પરિચય	04
6	6. કેલ્સીમાં ડેટાનું ઓડિટિંગ અને ફોર્મેટિંગ	03
7	7. કેલ્સીમાં વિઘેય	02
8	9. સમસ્યા અને સમસ્યાનું નિરાકરણ	04
9	10. સી ભાષાનો પરિચય	04
10	11. સી ભાષામાં ડેટા પ્રકાર, પ્રક્રિયકો અને પદાવલિઓ	03
11	12. નિવેશ(Input)/ નિર્ગમ(Output) પ્રક્રિયાઓનો ઉપયોગ	03
12	13. નિર્ણય માળખાં	02
13	14. લૂપ નિયંત્રણ માળખાં	03
	કુલગુણ	40

આદર્શ પ્રશ્નપત્ર વર્ષ-2023-24

ગુજરાત માધ્યમિક અને ઉચ્ચતર માધ્યમિક શિક્ષણ બોર્ડ, ગાંધીનગર

ધો.- પ્રથમા-02(ધો-10) પ્રશ્નપત્ર-07

કુલગુણ-40

વિષય કોડ-508

વિષય-કમ્પ્યુટર

સમય: 02 કલાક

વિભાગ-A

પ્રશ્ન:-1 બહુવિકલ્પીય પ્રશ્નોના જવાબ આપો.

(10)

- 1) વેબની માહિતી દર્શાવવા માટે કઈ માર્ગ ભાષાની જરૂર પડે છે ?
(A) CML (B) HTML (C) NML (D) WML
- 2) HTML દસ્તાવેજમાં નીચેનામાંથી કયા વિભાગમાં આપણી ઉમેરી શકીએ ?
(A) Head (B) Body (C) Head અને Body (D) Head અથવા Body
- 3) નીચેનામાંથી કયું માન્ય છબી સ્વરૂપ નથી ?
(A) Imv (B) Png (C) Bmp (D) Gif
- 4) HTMLની કમ યાદીમાં નીચેનામાંથી કયું બદલી શકાય છે ?
(A) મુદ્દાઓનો ક્રમ (B) શરૂઆતનો ક્રમ
(C) કમ માટે સંખ્યા ચિહ્નનો પ્રકાર (D) આપેલા તમામ
- 5) કેલ્સી નીચેનામાંથી કયા પ્રકારના પેકેજનો નિર્દેશ કરે છે ?
(A) સ્પ્રેડ શીટ (B) મલ્ટી શીટ (C) ડબલ શીટ (D) નક્કી કરી શકાતું નથી
- 6) સેલમાં ફક્ત તારીખ જ દાખલ કરવા માટે નીચેનામાંથી કઈ કાર્યરીતિ વપરાય છે ?
(A) ડેટા ફોર્મેટિંગ (B) ડેટા વેલિડેશન્સ (C) ડેટા ફિલ્ટરિંગ (D) ડેટા સોર્ટિંગ
- 7) નીચેનામાંથી કયો તાર્કિક વિધેય નથી ?
(A) OR (B) AND (C) NOT (D) PROPER
- 8) નીચેનામાંથી કઈ સમસ્યાના ઉકેલની તકનીક નથી ?
(A) સુડો કોડ (B) ફ્લો ચાર્ટ (C) અલગોરીધમ (D) શ્રેણી
- 9) નીચેનામાંથી કઈ કી દ્વારા પ્રોગ્રામનો સીધો જ અમલ કરી શકાય છે ?
(A) F7 (B) F9 (C) F5 (D) F8
- 10) પૂર્ણાંક ડેટા પ્રકાર માટે નીચેનામાંથી કયા કી-બોર્ડને ઉપયોગ કરવામાં આવે છે ?
(A) integer (B) Integer (C) INTEGER (D) in

વિભાગ-B

પ્રશ્ન-2 નીચે આપેલા પ્રશ્નોના વિસ્તૃતમાં ઉત્તર આપો. (કોઈપણ બે)

(10)

- 1) HTMLના ઇતિહાસ અને તેના વિકાસ વિશેની ટૂંકનોંધ લખો.
- 2) HTML દસ્તાવેજમાં છબીઓને કેવી રીતે ઉમેરી શકાય તે યોગ્ય ઉદાહરણ આપીને સમજાવો.
- 3) કેલ્સીની હયાત સીટનું નામ આપણે બદલી શકીએ? કઈ રીતે ?
- 4) ફ્લો ચાર્ટના ફાયદા અને ગેરફાયદા જણાવો.

વિભાગ-C

પ્રશ્ન-3 નીચે આપેલ ખાલી જગ્યા પૂરો.

(10)

- 1) HTML યાદીના મૂળભૂત ..... પ્રકાર છે. (બે, ત્રણ)
- 2) HTML દસ્તાવેજના પ્રથમ મથાળાને ..... કહે છે. (Head, Title)
- 3) વધારાની માહિતી આપતા ટેગને ..... કહે છે. (ટિપ્પણી, મેટા-ટેગ)
- 4) ..... એ HTML કોડમાં વધારાની માહિતી આપવાની તક આપે છે. (ટિપ્પણી, ચાવીરૂપશબ્દો)
- 5) કેલ્સીમાં..... કોલમ હોય છે. (1000, 1024)
- 6) ..... એ સેલ/સેલના વિસ્તારની સંપૂર્ણ માહિતી રદ કરે છે. (Delete all, Notes)
- 7) સરવાળા કરવાની ..... રીત કેલ્સીમાં દર્શાવવામાં આવી છે. (બે, ત્રણ)
- 8) નિર્ણય માળખાનું સરળતમ સ્વરૂપ ..... વિધાન છે. (if, Main)
- 9) વિધાનોના સમૂહનો નિશ્ચિત સમય સુધીનો અમલ કરવા માટે ..... લૂપનો ઉપયોગ થાય છે. (while, for)
- 10) લૂપિંગ માળખાં ..... વિભાગમાં રચવામાં આવેલ છે. (બે, ત્રણ)

વિભાગ-D

પ્રશ્ન-4 માંગ્યા મુજબ જવાબ આપો.

(અ) જોડકાં જોડો. ('અ' વિભાગને 'બ' વિભાગ સાથે જોડો)

(04)

(1) SGML	(1) Uniform Resource Locator
(2) HTML	(2) Central Processing Unit
(3) URL	(3) Standardized General Markup Language
(4) CPU	(4) Hyper Text Markup Language

(બ) નીચે આપેલા પ્રશ્નોના બે-ત્રણ વાક્યમાં જવાબ આપો. (કોઈપણ ત્રણ)

(06)

- 1) ડેટા પ્રકાર શું છે ? ટૂંકમાં સમજાવો.
- 2) સી ભાષાના મૂળભૂત કેટલા પ્રકાર છે ? કયા કયા ?
- 3) પૂર્ણાંક અચળ એટલે શું ? તેના કેટલા પ્રકાર છે ?
- 4) break વિધાન બે-ત્રણ વાક્યમાં સમજાવો.
- 5) નેસ્ટેડ if એટલે શું?

गुजरात माध्यमिक एवम् उच्चतर माध्यमिक शिक्षण बोर्ड,
गांधीनगरम्

कक्षा-प्रथमा-2

प्रश्नपत्रम्-07

गुणाः-40

विषय कोडः-509

विषयः- योगः स्वास्थ्यम् एवं शारीरिकशिक्षणम्
वर्षम्:- 2023-24

कालः-होराद्वयम्

विभागः	प्रश्नपत्रस्य प्रारूपम्	गुणाः
A	प्रश्न-01. अधोलिखितेषु योग्यविकल्पं चित्वा उत्तराणि लिखत । • दशः 10 बहुवैकल्पिकाः प्रश्नाः प्रष्टव्याः । • ABCD विकल्पाः प्रदेयाः । • प्रत्येकस्य उत्तरस्य एकः गुणः प्रदेयः ।	10
B	प्रश्न-02. अधोलिखितानां प्रश्नानां विस्तरेण उत्तरं लिखत । (केचन द्वे) • चत्वारि प्रश्नानि प्रष्टव्याः • चतुर्षु द्वे प्रश्नानाम् उत्तराणि लेखनीयानि । • प्रत्येकस्य उत्तरस्य 5 गुणाः ।	10
C	प्रश्न-03 रिक्तस्थानं पूरयत । • 10 रिक्तस्थानानि प्रदेयानि । • द्वे विकल्पानि प्रदेय । • प्रत्येकस्य उत्तरस्य एकः गुणः प्रदेयः ।	10
D	प्रश्न-04 (अ) A विभागं B विभागेन सह योजयत । • विभाग द्वये चत्वारि विकल्पाः प्रदेयाः । • प्रत्येकस्य उत्तरस्य एकः गुणः प्रदेयः । प्रश्न-04 (ब) अधोलिखितानां प्रश्नानां द्वि-त्रिवाक्यै उत्तराणि लिखत । (केचन त्रिणी) • पंच 05 प्रश्नाः प्रष्टव्याः । • पंचेषु त्रिणी प्रश्नानां उत्तराणि लेखनीयानि । • प्रत्येकस्य उत्तरस्य 2 गुणः प्रदेयः ।	04 06

बोर्डनी वार्षिक परिक्षणा गुणः- 40

प्रायोगिक परिक्षणा गुणः- 40

आंतरिक गुणः- 20

कुल गुणः- 100

गुजरात माध्यमिक एवम् उच्चतर माध्यमिक शिक्षण बोर्ड,
गांधीनगरम्

कक्षा-प्रथमा-2

प्रश्नपत्रम्-07

गुणाः-40

विषय कोडः-509

विषयः- योगः स्वास्थ्यम् एवं शारीरिकशिक्षणम्

कालः-होराद्वयम्

वर्षम्:- 2023-24

गुणभारनिर्माणम्

पाठक्रमः	विषयांगानि	गुणभारः
१	प्राणायामः	03
२	पातञ्जलयोगदर्शनम्	03
३	अस्माकं योगाचार्य	03
४	मुद्राः	03
५	आसनानि	04
६	स्वास्थ्यरक्षणम्	03
७	व्यसनमुक्तिः	03
८	व्यायामः	03
९	चिकित्सापध्दतयः	03
१०	रसीकरणम्	02
११	चक्रक्षेपणम्	02
१२	अयोगोलक्षेपणम्	02
१३	त्रिदण्डकन्दुकक्रीडा (क्रिकेट)	03
१४	हस्तकन्दुकक्रीडा (वोलीबोल)	03
	कुल	40

आदर्श प्रश्नपत्रम् वर्षम्:-2023-24

गुजरात माध्यमिक एवम् उच्चतर माध्यमिक शिक्षण बोर्ड, गांधीनगरम्

कक्षा-प्रथमा-2

प्रश्नपत्रम्-07

गुणा:-40

विषय कोड:-509

विषय:-योगः स्वास्थ्यम् एवं शारीरिकशिक्षणम्

काल:-होराद्वयम्

विभाग:-A

प्रश्न-01. अधोलिखितेषु योग्यविकल्पं चित्वा उत्तराणि लिखत ।

(10)

- 1) कः व्यापारनिग्रहणस्य प्रक्रिया योगः ?
(A) श्वास (B) मनसः (C) ईश्वरेण (D) सगर्भः
- 2) कृपाल्वानन्द मुनिः पितु नाम किम् ?
(A) श्रीकृष्णः (B) राघव (C) जमनादास (D) श्रीधर
- 3) पातज्जलयोगसूत्रे कति सूत्राणि सन्ति ?
(A) 195 (B) 100 (C) 235 (D) 325
- 4) इच्छामुद्रा कियत् कालपर्यन्तं करणीया ?
(A) 2 निमेष (B) 25 निमेष (C) 30 निमेष (D) 45 निमेष
- 5) आसनम् इत्यस्य शाब्दिक अर्थः कः ?
(A) श्वासनं (B) उपवेशनम् (C) उत्थाय (D) उदरबलेन
- 6) मदिरायाः अपरं नाम किम्
(A) सुरा (B) मधु (C) अमृतम् (D) औषधम्
- 7) ऋषिमुनिभिः संशोधिता वेदोक्तपद्धतिः का
(A) एलोपेथी (B) योगोपचार (C) आयुर्वेद (D) निसर्गोपचार
- 8) फुफ्फुस्-क्षये रसीऔषधं कति प्रतिशतं लभाय भवति
(A) 20 (B) 25 (C) 27 (D) 30
- 9) आधुनिकचक्रक्षेपणस्य प्रारम्भः कदा अभवत्
(A) 1700 (B) 1750 (C) 1870 (D) 1900
- 10) अस्या क्रीडायां कति हस्तात्मकं भवति
(A) 2 (B) 3 (C) 4 (D) 5

विभाग:-B

प्रश्न-02. अधोलिखितानां प्रश्नानां विस्तरेण उत्तरं लिखत । (केचन द्वे)

(10)

- 1) प्राणायामस्य के के नियमाः सन्ति
- 2) विभक्तिपादं सविस्तारं लिखत ।
- 3) मुद्रायाः महत्त्वं लिखत ।
- 4) आसनानां नियमान् लिखत ।

विभाग:-C

प्रश्न-03 रिक्तस्थानं पूरयत ।

(10)

- 1) ईश्वरेण इच्छया ..... सृष्टा । (सृष्टि, पवनः,)
- 2) योगः जीवं ....., आत्मानं परमात्मानं प्रति नयति । (आयंगरमुनि, कपिलः,)
- 3) आत्मविश्वासाय ..... मुद्रा करणीया । (नाग, इच्छा)
- 4) एकपादोपरि उत्थाय ..... भवति । (हलासन, वृक्षासनम्)
- 5) अस्माकं भारतवर्षस्य प्राचीनतमग्रन्थाः ..... सन्ति । (वेदाः, पुराणानि)
- 6) सर्वाण्यपि व्यसनानि ..... कारकाणि भवन्ति । (लाभ, हानि)
- 7) व्यायामेन शरीरम् ..... भवति । (उर्जायुक्तं, उर्जामुक्तं)
- 8) आयुर्वेदानुसारं ..... दोषाः सन्ति । (चत्वारः, पंच)
- 9) ..... रोगः प्रायः नष्टः अस्ति । (पोलीयो, शीतला)
- 10) आधुनिकचक्रक्षेपणस्य प्रारम्भः ..... देशे अभवत् । (भारत, जर्मनी)

विभाग:-D

प्रश्न-04 (अ) 'A' विभागं 'B' विभागेन सह योजयत ।

(04)

'अ' विभाग	'ब' विभाग
1) श्वासस्वीकरणस्य क्रिया	1) कपालभाति
2) श्वासरोधनस्य क्रिया	2) पूरकम्
3) श्वासनिष्कासनस्य क्रिया	3) रेचकम्
4) शुद्धिक्रिया	4) कुम्भकम्

प्रश्न-04 (ब) अधोलिखितानां प्रश्नानां द्वि-त्रिवाक्यै उत्तराणि लिखत । (केचन त्रिणी) (06)

- 1) साधनपादे केषां विषयाणां वर्णनमायाति ?
- 2) कृपाल्वानन्दस्य जन्म विषये लिखत ।
- 3) शक्तिमुद्रायाः लाभान् लिखन्तु ।
- 4) आसनानां तिस्त्रः उपयोगिताः ज्ञापयत ।
- 5) पादपरिवर्तनस्य कौशलं वर्णयत ।